

မုၢ်ဆါ တၢ်ဆိၣ်ထွဲ တဖၣ်

တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤအိၣ်ပညီ ဒီး တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အဟံၣ်ဖျါလၢလၢာ်န့ၣ် တဟံၣ်ဃုာ် တၢ်ဂ့ၢ်လီၤတံၢ်လီၤဆဲး ဒီး တလိာ်ခဲလၢာ်ဘၣ်
တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ အပတီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်, တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ အကလုာ်သ့ၣ်တဖၣ် ဒီး
တၢ်အကံၢ်အစီသ့ၣ်တဖၣ်, ဒီး တၢ်ဟ့ၣ်ကဒါက့ၤစ့ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ အဂီၢ်န့ၣ် ကွၢ်သဃဲၤ Medicaid HCBS DD တၢ်ညိက့ၢ်တၢ်ခွဲး
လၢအကြးန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ခွဲးလၢ အသ့ညိက့ၢ်

ပုၤနီၣ်ခိက့ၢ်ဂီၤတဂ့ၤသ့ၣ်တဖၣ် တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ် လၢလၢပုၤပုၤ (CDD)
တၢ်ညိက့ၢ်တၢ်ခွဲး ပုၤဒိၣ်တုာ်ခိၣ်ပုၤ လၢ နီၣ်ခိက့ၢ်ဂီၤတဂ့ၤသ့ၣ်တဖၣ်
တၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ထီၣ်ထီၣ် မုၢ်နံၤ (DDAD) တၢ်ညိက့ၢ်တၢ်ခွဲး ဟံၣ်ဖိဃီဖိ
တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်ညိက့ၢ်တၢ်ခွဲး (FSW)

NFOCUS တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ ခိး(ဒ)နီၣ်ဂံၢ်သ့ၣ်တဖၣ်

မုၢ်ဆါခိ တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ - ခၢၣ်စးကရၢ 8652

တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ အိၣ်ပညီ

မုၢ်ဆါခိ တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် မုၢ်လၢ တၢ်မၤလိသ့ထီၣ်သး တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ, အဟ့ၣ်ထီၣ် တၢ်သိၣ်လိ လၢ နီၣ်ကစၢ်
- တၢ်စၢၤမၤစၢၤ, , တၢ်သကဲးပဝး, တၢ်ရဲလိာ်မုၢ်လိာ်, ဒီး တၢ်သ့ဖဲသ့မၤအကြးအဘၣ် သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်လီၤ.
မုၢ်ဆါခိတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် မၤကဲထီၣ်ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ အတၢ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ငါလီၤ, ဖဲးတၢ်မၤတၢ်, မ့တမ့ၢ်
တမ့ၢ် -တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိး တၢ်လီၢ် လၢအပၤဆုၢ်တၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤဝဲအံၤန့ၣ် ဟ့ၣ်ထီၣ် ဖဲ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိး
တၢ်ဖိန့ၣ် မ့ၢ်တအိၣ်ဒီး ပုၤတဂၤ တၢ်ဖဲးတၢ်မၤ တၢ်ပညိၣ် ဒီးတမ့ၢ်ကွၢ်ဃ တၢ်ပြၢလိာ်သးတၢ်မၤဟံၣ်ဖျိ အဆၢကတီၢ်ခဲအံၤ
န့ၣ်ဘၣ်.

တၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤစၢၤ တၢ်အိၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်

- A. ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ ဃုထၢထီၣ် တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ တခါစုၣ်စုၣ်န့ၣ် သ့ၣ်ထီၣ်အသးဖဲ အဝဲသ့ၣ် တၢ်လိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
  - 1. တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် ကြၢၤမၤအါထီၣ် တၢ်ဒီးသန့သး ဒီး တၢ်ကရၢကရိ တၢ်ဟံးဖိၣ်; ဒီး
  - 2. တၢ်ညိကွံာ်ခွဲး တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤလၢ အဃုထၢထီၣ် ဒီး ပုၤလၢအဟ့ၣ်မၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ် မၤနီၣ်တၢ် ဖဲ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ ပုၤတကစုၣ်စုၣ် တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ တၢ်တိာ်ကျဲၤ (ISP) န့ၣ်လီၤ.

- B. မုၢ်ဆါ တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ဟံးဃုာ်ဒီး:
  - 1. တၢ်မၤလိသ့ထီၣ်သး တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်က မၤအါထီၣ် မ့တမ့ၢ် အံးက့ၤကွၢ်က့ၤ တၢ်သ့ၣ်ညါနီၣ်ပၢ် , တၢ်ရဲလိာ်မုၢ်လိာ်, စဲးဖိကဟၣ် ဒီး တၢ်ဆဲးကျါဆဲးကျိး တၢ်သ့ဖဲသ့မၤသ့ၣ်တဖၣ်, ဒီး
  - 2. တၢ်မၤစၢၤ လၢကိးမုၢ်န့ၣ် တၢ်အိၣ်မူ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤသ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ တၢ်အံးက့ၤကွၢ်က့ၤ, ဒီး တၢ်ပၢဆုၢ်ရဲၣ်ကျဲၤန့ၣ်လီၤ.

- C. မုၢ်ဆါ တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်တၢ်အလုၢ်အလုၢ် လၢတၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ ဒီး ကဘၣ်ဟံးဃုာ် လုၢ်လၢ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤတကစုၣ်စုၣ် တၢ်အလုၢ်အလုၢ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ သ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်မၤ, ဒီး ကဘၣ်မၤနီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲ တၢ်တိစၢၤမၤစၢၤ ဟ့ၣ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ်အခါ န့ၣ်လီၤ.

- D. မုၢ်ဆါ တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအဒိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ဟံးဃုာ်ဝဲ ဘၣ်ဆၣ် တၢ်အိၣ်ဒီး တၢ်ဟံးပနီၣ်လၢ တၢ်မၤလိသ့ထီၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ် ဒ်သိး ကသ့ၣ်ထီၣ် တၢ်သ့ဖဲသ့မၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢအမ့ၢ်:
  - 1. စဲးဖိကဟၣ် တၢ်သ့ဖဲသ့မၤသ့ၣ်တဖၣ် ခဲလၢာ်ခဲဆ့, ဟံးဃုာ်ဒီး တၢ်ဖိၣ်ဃာ်တၢ်, ပုၤထီၣ်တၢ် မ့တမ့ၢ် ဆုၢ်ခီ တၢ်ဖိတၢ်လံသ့ၣ်တဖၣ်;
  - 2. စဲးဖိကဟၣ် တၢ်သ့ဖဲသ့မၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢ အဂ့ၤ, ဟံးဃုာ်ဒီး တၢ်ဃုထၢ တၢ်ပိးတၢ်လီ အဆဲးဖိသ့ၣ်တဖၣ်, စိာ်ဃာ် တၢ်ပိးတၢ်လီ အဆဲးဖိသ့ၣ်တဖၣ်, မ့တမ့ၢ် သူ ခံဘိး key board;
  - 3. သးစၢၢ်ဆၢတၢ်လၢ တၢ်မၤ ;
  - 4. မၤဂ့ၤထီၣ်နီၣ်ကစၢ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်, လၢအမ့ၢ် ဆ့ၣ်နီၤဖဲလီၢ်ဆ့ၣ်နီၤအဖိခိၣ် မ့တမ့ၢ် ဆၢထၢၣ်ယံာ်ယံာ် ဒ်သိး ကမၤပုၤထီၣ် တၢ်မၤန့ၣ်လီၤ;
  - 5. မၤပိာ်ထွဲ တၢ်နီၣ်လိ အပတီၢ် တၢ်တုၤလၢခံ -လၢအညီ န့ၣ်တက့ၢ် ;
  - 6. တၢ်ရဲလိာ်မုၢ်လိာ် တၢ်သ့ဖဲသ့မၤညီန့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်; မ့တမ့ၢ်
  - 7. နီၣ်ကစၢ် - တၢ်မၤစၢၤ တၢ်သ့ဖဲသ့မၤသ့ၣ်တဖၣ်.

- E. တၢ်တိၣ်စၢၤမၤစၢၤ တဆိးတက့ၤ န့ၣ် သ့ ဆှၢလီၤအီၤ, ဘၣ်ဆၣ် တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ် တအိၣ်ဘၣ်:
  - 1. ပှၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ တၢ်လိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်န့ၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ကတိၤ ဒီး တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤအဂၤလၢ အသ့ဟ့ၣ်ထီၣ် န့ၣ်လီၤ;
  - 2. သ့မၤန့ၣ် ဖဲ ပှၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် အဂံၢ်ခိၣ်ထံး ဒီး အဘၢၣ်စၢၤ ကျိၣ်စ့ အပတီၢ် တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤ န့ၣ်လီၤ.
  - 3. မုၢ်ဆါ တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် အါတက့ၢ် အဟ့ၣ်ထီၣ်လၢ တနွံတဘျီ န့ၣ် ကဘၣ် ဟ့ၣ်ထီၣ် လၢ - ပှၤနီၢ်ကစၢ်ဒၣ် န့ၣ်လီၤ;
  - 4. တၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်န့ၣ်ရံၣ်ခဲလၢခဲဆ့လၢတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤလၢအမၤန့ၣ်အသးသ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် တနွံတဘျီ တၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်န့ၣ်ရံၣ် န့ၣ် တသ့အါန့ၢ် န့ၣ်ရံၣ် 10 ဘၣ်, ဒီး
  - 5. န့ၣ်ရံၣ် 10 ဝဲအံၤန့ၣ် ဟံၣ်ဃုာ်ဒီး တနွံ 35 န့ၣ်ရံၣ် ဖဲ တၢ်တိၣ်စၢၤမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် အပူၤ န့ၣ်လီၤ.
- F. မုၢ်ဆါ တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် အိၣ်ဒီး တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အဟံၣ်ဖျါ လၢလၢအသးန့ၣ်လီၤ:
  - 1. ပှၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ သ့ဒီးန့ၣ် မုၢ်ဆါ တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် တၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ်သကိး မုၢ်န့ၣ်တၢ်တိၣ်စၢၤမၤစၢၤအဂၤလၢသ့ၣ်တဖၣ်, ဘၣ်ဆၣ် န့ၣ်ရံၣ်ဟံၣ်ဖျိၣ် ခဲလၢခဲဆ့ န့ၣ် တသ့ အါန့ၢ် 35 န့ၣ်ရံၣ် ဖဲ တနွံအတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. တနွံန့ၣ် စးထီၣ် ဖဲ မုၢ်တနံၤ ဂီၤခီ 12:00 တုၤ အိၣ်ဘျီန့ၢ် မုၢ်နီၤခီ 11:59 န့ၣ်လီၤ. မုၢ်ဆါ တၢ်တိၣ်စၢၤမၤစၢၤ အဂၤလၢသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်:
    - a. ပှၤဒိၣ်တုၢ်ခိၣ်ပျဲၤ မုၢ်နီၤ;
    - b. တၢ်သကဲးပဝးလုၢ်လၢ လၢ-ဟံၣ်ပူၤ;
    - c. တၢ်ကရၢကရိ တၢ်န့ၢ်လီၤဟံၣ်ဖျိၣ်လိာ်သးတမံၤဃီ;
    - d. ကသံၣ်ကသီ လၢ-ဟံၣ်ပူၤ တၢ်အိၣ်တၢ်ဆိးလုၢ်လၢအဂီၢ်;
    - e. တချုးတၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူ;
    - f. ကရူၢ်ဆိး တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူ တၢ်ဆိၣ်ထွဲ;
    - g. တၢ်ဖိးတၢ်မၤလၢဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲအီၤ - နီၢ်တဂၤ;
    - h. တၢ်ဖိးတၢ်မၤလၢ ဘၣ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲအီၤ - တၢ်ပိာ်ထွဲ-မၤစၢၤ; ဒီး
    - i. တၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူ တၢ်ဘျီထီၣ်ကဒါက့ၤန့ၣ် တၢ်ဖိးတၢ်မၤ တၢ်ကွၢ်ဃုာ် ဒီး တၢ်န့ၣ်လိတၢ်ဖိးတၢ်မၤ.

2. မျှော်ဆို တစ်ဆိုင်ထွဲမေးသောသွပ်တဖန်နှင့် တသ့ဟ်ဃုာ် တ်တိစာမေးတခါခါ မ့တမ့ တ်တိစာမေးတခါ သုဒီးန့ တ်လီာ် ခိဖျိကမျာ် တ်ကုာ်ဘာ်ကုာ်သ့, ဟ်ဃုာ်ဒီး:
  - a. တ်ရဲာ်တ်ကျဲသ့တဖန် အအိာ်ဖဲ ပုာ်န့ာ်လီာ်မေးသကိးတဖ် လီာ်ကဝီကိ ကိာ်ရဲာ်, ဟ်ဃုာ်ဒီး ကိ-ဝံၤ အလီာ်ခံ တ်ပာ်ဆုာ်ရဲာ်ကျဲၤ ဒီး မျှော်ဆို တ်တိစာမေးသွပ်တဖန် ဖဲ ကိ ပျာ်အဆာကတီာ် လာအမ့ာ်တ်ကိာ်ခါ ကိပျာ်မုာ်န့ၤသ့တဖန်, ကိန့ၤသဘျုသ့တဖန် လာအကတဲာ်ကတီာ်ဟ်စာၤ, ဒီး သရဲာ်သရဲာ်မုာ်လၢ ဟ့ာ်-တ်တိစာမေးတခါ မုာ်န့ၤသ့တဖန် န့ၤလီာ်;
  - b. ဖဲကိ တ်ဆာကတီာ်သ့တဖန် န့ၤ ဆာတဲာ်ခိဖျိ လီာ်ကဝီကိ ကိာ်ရဲာ် လၢ ပုာ်န့ာ်လီာ်မေးသကိးတဖ် အဂီၢ်အခါန့ၤ ဒ်လဲာ်ဂ့ၤ မ့ၢ် ကိတ်ဃုာ်ထၢ (ကမျာ်, ပုာ်နီာ်ကစၢ်ဒဲာ်, မ့တမ့ာ်ဟံာ်) န့ၤလီာ်; ဒီး
  - c. တ်ကုာ်ဘာ်ကုာ်သ့ တ်တိစာမေးတခါ န့ၤရဲာ်သ့တဖန် လာအဟ့ာ်ထီာ် မ့တမ့ာ် သုမၤန့ၤ န့ၤ ဟ်ဃုာ်ဒီး မျှော်ဆို တ်တိစာမေးတခါ တ်ဟ်ဃုာ်န့ၤရဲာ် ခဲလၢာ် 35 န့ၤရဲာ် ဖဲ တနံ့အတီာ်ပူၤန့ၤလီာ်.
3. မျှော်ဆို တ်ဆိုင်ထွဲမေးသောသွပ်တဖန်နှင့် တသ့ ဒီပစိာ်လၢ, တ်လဲလီာ်အလီာ်, မ့တမ့ာ် တ်တိစာမေးတခါအဂၤ အဒ်သိးသိးသ့တဖန် ဟ့ာ်ထီာ် ခိဖျိ Medicaid န့ၤလီာ်.

G. မျှော်ဆို တ်ဆိုင်ထွဲမေးသောသွပ်တဖန်နှင့် သ့ဟ့ာ်မေးတခါ တ်ဆိုင်ဟံာ် တ်လီာ် ဖဲ ပုာ်န့ာ်လီာ်မေးသကိးတဖ် န့ၤ မ့ၢ်တူၢ်လိာ်ဘာ်အသးလၢ တ်အံးထွဲကွဲာ်အကါဒိာ် အဂီၢ်န့ၤလီာ်.

1. တ်ဆိုင်ထွဲမေးသောသွပ်တဖန် န့ၤ တီာ်ဟ်တၢ်လၢ ကဘာ်လီာ်အသးလၢ ပုာ်န့ာ်လီာ်မေးသကိးတဖ် တ်လိာ်ဘာ်သ့တဖန် ဖဲ အထီာ်တ်ဆိုင်ဟံာ်တၢ်လီာ် ဒီး ကမၤစာၤ တ်လဲလီာ်ခိာ်လီာ်သးဘျုဘျုဆူ အဝဲသ့ာ်အဟံာ် အဂီၢ်န့ၤလီာ်.
2. တ်ဆိုင်ထွဲမေးသောသွပ်တဖန် ဟ်ဃုာ်ဒီး တ်သိာ်လိ တ်သ့ဖဲသ့မၤသ့တဖန် လာအကမၤစာၤ ပုာ်န့ာ်လီာ်မေးသကိးတဖ် ဒ်သိးက အံးက့ၤကွဲာ်က့ၤ အဝဲသ့ာ် တ်ဒီးသန့သး အပတီာ်ခဲအံၤ, ဟ့ာ်မေးတခါ တ်ဟ်သ့ာ်ဟ်သး တ်ဆိုင်ထွဲမေးတခါ ဒ်လိာ်ဘာ်အသိး, ဒီး တ်မေးတခါ ဃုာ်ဒီးကိးမုာ်န့ၤ တ်အိာ်မ့တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ လၢ အမၤစာၤ ပုာ်န့ာ်လီာ်မေးသကိးတဖ် လၢ အဝဲသ့ာ် တာ်ကူစါယါဘျုတၢ်ဆါ ဒီး တ်ဘျုက့ၤ အဖၢမုာ် အိာ်ဖဲတ်ဆိုင်ဟံာ်အခါန့ၤလီာ်.

3. တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် တၢ်ဟံၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်အိၣ်ဆူအိၣ်ချ့ တၢ်အံးက့ၤကွၢ်က့ၤ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ သ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်ကူစၢၤယါဘျါတၢ်ဆါသ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်မၤအကျိၤအကွၢ်သ့ၣ်တဖၣ်, ကသံၣ်ကသီ တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤ, မ့တမ့ၢ် တၢ်ဂဲၤလိထံသးသ့ၣ်တဖၣ်, ကဘၣ်မၤဝံၤ ဒီဖျါ ပုၤမၤတၢ်ဖိ လၢတၢ်ဆါဟံၣ် န့ၣ်လီၤ.
4. ပုၤတဂၤ-ဝဲၤလီၢ် တၢ်တိၤစၢၤမၤစၢၤ တၢ်တိၢ်ကျဲၤ ကမၤသီထီၣ် ဖဲတၢ်တိၤစၢၤမၤစၢၤ လၢ ဟ့ၣ်ထီၣ် ဖဲ တၢ်ဆါဟ့ၣ်တၢ်လီၢ် ဒီး ဖဲ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ ဟးထီၣ်လၢ တၢ်ဆါဟံၣ် အခါန့ၣ်လီၤ.

ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ တၢ်လိၣ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်

တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ အဟံၣ်ဖျါ လၢလၢာ်န့ၣ် တၢ်ဟံၣ်ဃုာ် ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ တၢ်လိၣ်ဘၣ်ခဲလၢာ်ခဲဆ့ဘၣ်. တၢ်ဝဲန့ၣ် တိၢ်ဟံၣ်လၢ ကကဲထီၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤ ညီန့ၢ် ဘၣ်ဃးဒီး ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်လၢ DD တၢ်ညိကွၢ်တၢ်ခွဲး အလီၤဆီ န့ၣ်လီၤ.

- A. ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိခဲလၢာ် ဘၣ်ဃးဒီး တၢ်ညိကွၢ်တၢ်ခွဲး တၢ်တိၤစၢၤမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကဘၣ်:
  1. မ့ၢ်ဝဲ Medicaid ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ တဂၤ;
  2. မၤဟိံထွဲ တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ဃးဒီး နံၣ်တြၢၤစကၤ တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤ ခိး(ဒ) ဒီး နံၣ်တြၢၤစကၤ ကီၢ်ရၣ် တၢ်အိၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်တက့ၢ်;
  3. မၤဟိံထွဲ တၢ်အပတီၢ်သ့ၣ်တဖၣ် လၢ ဟံၣ်ဖျါဖဲ Medicaid ဒီး တၢ်ဆၢကတီၢ်-အဃံာ် တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ တၢ်တိၤစၢၤမၤစၢၤ ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ တၢ်တူၢ်လိာ်မ့ၢ် ဝဲၤကျိၤ အသိး န့ၣ်တက့ၢ်;
  4. မၤပုဲထီၣ် DHHS တၢ်သိၣ်လိ လၢ တၢ်ဃုကညးအသိး; ဒီး
  5. သူ တၢ်ပလီၢ်ဆိ ကိးမံၤဒဲး သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- B. မုၢ်ဆါဒီ တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် သ့ၣ်မၤစၢၤ ဒီဖျါလၢ DD ခၢၣ်စးကရၢ ပုၤမၤစၢၤတၢ်ဖိ န့ၣ်လီၤ.
  1. DD ခၢၣ်စးကရၢ ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ အံၤ မ့ၢ် ဒီပနံၣ်တခါ လၢ အဆဲးလီၤအမံၤ လၢ Medicaid ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ ဒီး ဟံၣ်ဖျါထီၣ်အသး ဒီဖျါလၢ DHHS ဒ်သိး ကဟ့ၣ်ထီၣ် DD တၢ်တိၤစၢၤမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး အိၣ်ဒီးမူဒါလၢ:
    - a. တၢ်ဒီးလဲ မ့တမ့ၢ် တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤ ပုၤမၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး ပုၤလၢ အမၤတၢ်လၢ ပုၤန့ၣ်လီၤမၤသကိးတၢ်ဖိ;
    - b. တၢ်ဟ့ၣ်လီၤတၢ်မၤ လၢပုၤမၤတၢ်ဖိ န့ၣ် သ့ၣ်ထီၣ်အသးဖဲ အဝဲသ့ၣ် တၢ်သ့ဖဲသ့မၤသ့ၣ်တဖၣ်, တၢ်လဲၤဒီဖျါ, ဒီး တၢ်ဒုးနံၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ်;
    - c. ဟ့ၣ်ထီၣ် တၢ်သိၣ်လိ ဒ်သိး ကမၤလီၤတံၢ် ပုၤမၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကြးဝဲဘၣ်ဝဲ ဒ်သိး ကဟ့ၣ်မၤစၢၤ တၢ်အံးထွဲကွၢ်ထွဲ အပတီၢ်လၢ အလိၣ်ဘၣ်;

- d. ဘဉ်လိာ်သး လၢ ကမၤ တၢ်သိာ်လိ တၢ်တိာ်ကျဲၤသ့ၣ်တဖၣ် အကြးန့ၢ်ဘဉ်လၢ DHHS;
- e. မၤလိၤတံာ် တၢ်သ့မၤန့ၢ်အလၢအပူၤ ဒီး တၢ်တိၤစၢၤမၤစၢၤ အကံာ်အစီ; ဒီး
- f. တၢ်ပၤဆုၤရဲၣ်ကျဲၤ တၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂၤ သ့ၣ်တဖၣ်.

- C. မုၢ်ဆါဒီး တၢ်ဆိာ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ် တသ့ကဲ နီၢ်ကစၢ်-တၢ်န့ၣ်ကျဲၤ န့ၢ်ဘဉ်.
- D. ပုၤတဂၤလၢအဘဉ်ဃးလိာ်သးဒီး ပုၤန့ၣ်လိၤမၤသကိးတၢ်ဖိ ဘဉ်ဆဉ် တမ့ၢ် ပုၤကွၢ်ထွဲတၢ်ဖိ မ့တမ့ၢ် ပုၤလၢအအိာ်ဒီးမုၢ်ဒါလၢဖိးသဲးစး ဘဉ်ဃးဒီး ပုၤန့ၣ်လိၤမၤသကိး တၢ်ဖိ န့ၢ် သ့ဟ့ၣ်ထီၣ် မုၢ်ဆါဒီး တၢ်ဆိာ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် ဖဲ အဝဲသ့ၣ် ဘဉ်လိာ်အသးလၢ တၢ်လိာ်ဘဉ် အဂၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်တိၤစၢၤမၤစၢၤ န့ၢ် သ့မၤန့ၢ် ထဲ ခၢၣ်စးကရၢ ပုၤဟ့ၣ်ထီၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိသ့ၣ်တဖၣ် အသိ, ပုၤလၢအဘူးတံာ်န့ၢ် ကဘဉ်မ့ၢ် ခၢၣ်စးကရၢ ပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤန့ၢ်လီၤ.

အပူၤသ့ၣ်တဖၣ်

- A. မုၢ်ဆါဒီး တၢ်ဆိာ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ် ထုးထီၣ်ကဒါက့ၤ လၢ တန့ၣ်ရံၣ်အပူၤ န့ၢ်လီၤ.
- B. မုၢ်ဆါဒီး တၢ်ဆိာ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ်န့ၢ် ကဘဉ် ပုၤ ဖဲ ပုၤန့ၣ်လိၤမၤသကိး တၢ်ဖိ တန့ၣ်တဘျီ ပုၤတဂၤစုာ်စုာ် စ့ဟ့ၣ်ဖျိာ်အပူၤ န့ၢ်လီၤ.
- C. တၢ်လၢာ်ဘျီလၢာ်စ့ ဘဉ်ဃးဒီး တၢ်ဝံာ်တီဆုၤ တၢ်မၤန့ၢ်:
  1. ဟံာ်ဃုာ်ဒီးတၢ်အပူၤ ဖဲ မုၢ်ဆါဒီး တၢ်ဆိာ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် အဆၢကတီၢ်အပူၤန့ၢ်လီၤ.
  2. တဟံာ်ဃုာ် တၢ်အပူၤ လၢ တၢ်လိာ် ဖဲ မုၢ်ဆါဒီး တၢ်ဆိာ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် စးထီၣ်အသးအခါ; ဒီး
  3. တၢ်အပူၤ တဟံာ်ဃုာ်လၢ မုၢ်ဆါဒီး တၢ်ဆိာ်ထွဲမၤစၢၤသ့ၣ်တဖၣ် အကတၢ်န့ၢ်ဘဉ်.
- D. DD တၢ်အပူၤသ့ၣ်တဖၣ် န့ၢ် ဟံာ်ဖျါထီၣ် အသး ဖဲ [DD ပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်ဖိ ဝဲး\(ဘ\)လိာ်ကဘျးပၤ\(webpage\)အပူၤန့ၢ်လီၤ](#).
  1. အပူၤတဘျီအဂီၢ်န့ၢ် ကြးမၤန့ၢ် အဘူးအလဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ထဲတခါ န့ၢ်လီၤ.
  2. စးထီၣ်မုၢ်န့ၢ်မုၢ်သိန့ၢ် မ့ၢ် တၢ်ဆၢကတီၢ် လၢရဲၣ်ကျဲၤ အဖိခိာ်န့ၢ်လီၤ; အဘူးအလဲ တၢ်ဆၢကတီၢ်ရဲၣ်လီၤကျဲၤလီၤ မ့ၢ်တအိာ်လၢာ် ဘဉ်န့ၢ် ကဖဲန့ၢ် မုၢ်န့ၢ်အကတၢ် အသိ တဘျီဃီ န့ၢ်လီၤ.